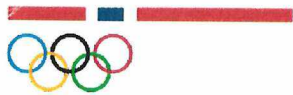

NORGE

Olympiatoppen

Videregående skoler med tilrettelagt utdanningsløp for unge idrettstalenter

KRAV TIL KVALITET

Bakgrunn

Norsk idrett har som et av sine mål ”å sikre dagens og framtidens toppidrettsutøvere muligheten til å kunne kombinere toppidrettsutvikling med utdanning”. Dette målet bygger opp under ett av de viktigste fundamentene i den norske toppidrettskulturen:

En helhetlig utvikling av mennesker som gavner både individets personlige og idrettslige utvikling og samfunnet generelt.

Ved gjentatte anledninger har norske offentlige myndigheter understreket betydningen av toppidrett som kulturfenomen og som en viktig kulturell brikke i utvikling av norsk identitet. En setter fokus på at det fortsatt skal tilrettelegges for kombinasjonen utdanning og toppidrettslig utvikling for utøvere som har interesse og forutsetninger for å prøve ut mulighetene for en toppidrettskarriere (St.meld. 14(1999-2000) Idrettslivet i endring) En slik kombinasjon skal en kunne legge til rette for, både i offentlige og private skoler.

Olympiatoppen er Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF) sitt organ for utvikling av toppidretten i Norge. I samarbeid med de enkelte særforbund arbeider Olympiatoppen også med utvikling av unge idrettstalenter. Videregående skoler som legger til rette for toppidrettslig utvikling i kombinasjon med utdanning representerer et viktig virkemiddel som særforbundene bør benytte i sin strategi for utvikling av unge talenter. I arbeidet med å utvikle hensiktsmessige skoletilbud i kombinasjon med idrettslig videreutvikling for unge talenter er det derfor ønskelig at særforbund eller særkrets/idrettskrets samarbeider med aktuelle skoler om tilbudenes idrettsfaglige innhold.

NIF ved Olympiatoppen har fått i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å kvalitetssikre godkjenning av private skoler (”toppidrettsgymnas”) som søker om ekstrabevilgninger fra staten.

Olympiatoppen mener det er riktig at idretten i første rekke gjennom særforbundene, tar ansvar for å kvalitetssikre offentlige skoler som har tilbud til unge, ambisiøse utøvere der tilbudene utløser ekstra bevilgninger fra fylkeskommuner. Olympiatoppen kan, på oppdrag fra aktuell offentlig instans, påta seg kvalitetssikring også av disse tilbudene i samråd med skolenes idrettsfaglige samarbeidspartnere.

Olympiatoppen mener at tilbud som utløser ekstra offentlige bevilgninger i prinsippet skal ha de samme krav til idrettsfaglig kvalitet. Både offentlige og private skoler som mottar slik ekstra støtte må følgelig tilfredsstille de krav som norsk toppidrett anser for å være

NORGE

Olympiatoppen

nødvendige for å utvikle unge talenter til internasjonalt toppidrettsnivå. Vi ser samtidig at det i noen tilfeller vil være behov for tilpasninger med utgangspunkt i:

- 1) Lovverk for opplæring i privat- og offentlig skole
- 2) Idretters egenart
- 3) Praktiske forhold tilknyttet skolers beliggenhet

I det følgende omtales prinsipper og kvalitetskrav Olympiatoppen mener skal ligge til grunn for ekstra offentlige tilskudd til drift av skoler med spesielt tilrettelagte skolegang for idrettstalenter. Vi mener at disse prinsipper og kvalitetskrav skal være retningsgivende ved vurdering av skolers tilgang til ekstra bevilgninger og oppfordrer både idretten og offentlige myndigheter å benytte kriteriene aktivt i sine vurderinger.

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité/Olympiatoppen, 17. juni 2019.

Karen Kvalevåg
Generalsekretær

Tore Øvrø
Toppidrettssjef

Innledning

«Idrettstalenter»

” Idrettstalenter er de utøvere som på varierende alders- og prestasjonsnivåer driver omfattende kvalitetsutvikling gjennom en langsiktig progresjonsplan som normalt vil føre fram til internasjonalt toppidrettsnivå. ”

Definisjonen av idrettstalenter setter fokus på følgende hovedelement: *Høyt idrettslig nivå utvikles gjennom en langsiktig, systematisk, kvalitetspreget og progressiv treningsprosess.*

Olympiatoppen er opptatt av at alle særforbund jobber planmessig med utvikling av unge talenter. Alle med potensial, og som ønsker det, skal ha muligheter til å prøve å nå internasjonalt toppnivå som seniorutøvere. Dersom Norge skal være en ledende toppidrettsnasjon, er alle ledd nødt til å arbeide hardt og systematisk. Dette gjelder for all planmessig og optimal oppfølging og utvikling av utøvere fra rekrutteringsnivå til toppidrettsnivå. Selvsagt finner vi ulikheter mellom idrettene, men det er viktige fellestrekk som gjelder uansett idrett. Vi ser også at utøvere innen andre disipliner som for eksempel ballett eller musikk, har liknende krav for å nå mesternivå innen sitt område.

Olympiatoppens filosofi for utvikling av idrettstalenter

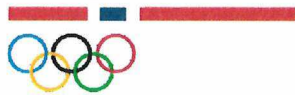
Hovedansvar for unge utøveres idrettslige utvikling har klubber/særforbund/særkretser. I noen tilfeller vil ulike skoler være samarbeidspartnere for klubb/krets/forbund i deler av utviklingsprosessen. Uansett utviklingsarena, skal virksomheten følge intensjonene i Olympiatoppens filosofi for utvikling av idrettstalenter.

Overordnede mål

Idrettens overordnede mål for videregående skoler som tar ansvar for deler av utviklingen av unge idrettstalenter på vei mot toppidrettsnivå er:

- Skolene skal bidra til å utvikle selvstendige mennesker som har sterkt eierforhold til egen karriere og i samråd med andre er i stand til å ta ansvar for sin egen utvikling.
- Skolene skal sette den enkeltes og lagets utvikling i langsiktig perspektiv gjennom å skape gode treningsarenaer for **utvikling av utøvernes forutsetninger** for senere å drive idrett på høgt nivå.
- Skolene skal i samråd med utøvernes klubb/krets/forbund legge det idrettslige tilbudet til rette på en slik måte at det stimulerer til optimal utvikling og til at lysten for videre satsing er minst like høy ved avslutning av videregående skolegang som ved starten.
- Skolene har hovedansvar for at elever i utdanningsløp tilrettelagt for utvikling i idrett, gjennomfører en skolegang som gir et tilstrekkelig grunnlag for høyere utdanning og / eller framtidig yrkesvalg.

NORGE

Olympiatoppen

Kvalitetskrav - definisjon

Definisjon av kvalitetskrav

Med kvalitetskrav menes visse minimums utviklingsstandarder som videregående skoler må tilfredsstille dersom de:

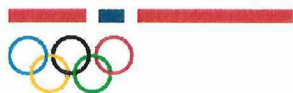
- a) Søker staten om særskilt tilskudd til toppidrett (private skoler).
- b) Søker fylkeskommuner om ekstra tilskudd til særskilte, ”spissede” ordninger for å kombinere videregående skoler med idrettslig utvikling mot internasjonalt nivå (offentlige skoler).
- c) Markedsfører sine tilbud som spesielt toppidrettsrettede.

Målgruppe

Kvalitetskravene omfatter private og offentlige skoler som har ambisjoner om å bidra til utvikling av elever som kvalifiserer til betegnelsen «idrettstalent» (definisjon ovenfor).

Kvalitetskrav – 10 grunnsetninger

1. Toppidrettstilbudene skal i prinsippet være åpne for kvalifiserte søkere fra hele landet og den enkelte skole har ansvar for inntak
2. Skolen skal ha fullstendige årsplaner for den idrettslige aktiviteten.
3. Lærerstaben skal ha innsikt i og forståelse for totalbelastning idrett / skole.
4. Trenerne ved skolene skal ha høy kompetanse på **utvikling** av idrettstalenter, sikres kontinuerlig utvikling, ha tydelig ansvar og gis mulighet til å praktisere trenergjerningen.
5. Trenerne skal i samarbeid med skolens ledelse legge vekt på å skape et stimulerende miljø der elevene opplever en treningshverdag med **fokus på utvikling og mestring**.
6. Skolen har ansvar for at elevene får tett oppfølging fra trener(e) og for at det er et godt samarbeid med elevenes øvrige idrettsmiljø.
7. Det skal finnes gode anlegg og treningsmuligheter, korte avstander og god transport
8. Skolen skal praktisere toppidrettens verdigrunnlag.
9. Skolen skal legge til rette for helhetlig utvikling av unge idrettstalenter
10. Skolen har ansvar for at elevene får karriereveiledning

Kvalitetskrav – kravkategorier med innhold

1. Inntak

1.1. Toppidrettstilbudene skal i prinsippet være åpne for kvalifiserte søkere fra hele landet.

1.2. Den enkelte skole er ansvarlig for inntak av elever

Inntaket av elever foretas ved den enkelte skole, i offentlige skoler i samråd med det fylkeskommunale inntakskontor. Inntakskriterier skal inneholde flere elementer, slik at det gis et mangfoldig bilde av elevenes idrettslige nivå og utviklingsmuligheter og av det skolefaglige grunnlaget.

Som del av inntaksprosessen skal skolen avklare søkerens:

- idrettsresultater i forhold til tidligere treningsmengde og fysisk alder
- motivasjon og langsiktige idrettslige mål
- kunnskap om hva som kreves for å bli god
- vilje og evne til å gjennomføre nok trening med god kvalitet

Skolens inntakskriterier skal være tydelige og etterprøvbare og i tråd med gjeldende lovverk og skolens godkjente inntaksreglement. Skolen skal kunne dokumentere sine kriterier og prosedyrer for inntak av nye elever.

2. Årsplaner

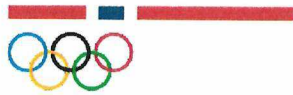
2.1. Skolen skal ha fullstendige årsplaner for den idrettslige aktiviteten.

Skolen skal ha årsplaner for aktuelle idrettslige utviklingstiltak for hvert årstrinn i alle idrettene skolen tilbyr. Årsplanene skal så langt som mulig ta utgangspunkt i aktuell særidretts utviklingstrapper og vise god balanse mellom idrettslig og skolemessig belastning. Der det ikke finnes utviklingstrapper, skal årsplanene ha annen idrettsfaglig begrunnelse i samråd med det aktuelle særforbund. Med utgangspunkt i årsplanene skal en så langt det er hensiktsmessig for elevenes utvikling, utarbeide individuelt tilpassede utviklingsplaner og treningsopplegg. Alle idrettslige utviklingsplaner skal samordnes med elevenes øvrige idrettsmiljø der skolene har delansvar for elevenes idrettslige utvikling. Skolene skal dokumentere samarbeidsavtaler med aktuelle idretter i slike tilfeller.

3. Skolens lærerstab

3.1. Lærerstaben skal være interessert i, ha innsikt i og vise forståelse for totalbelastningen idrett/skole.

Skolene skal sørge for at lærerstaben får innsikt i og viser forståelse for den totalbelastning som satsning mot en framtidig toppidrettskarriere i kombinasjon med videregående skole medfører. Tema knytte til dette skal belyses jevnlig på skolens planleggingsdager.

Skolene skal kunne dokumentere hvordan lærere involveres i tilrettelegging av elevenes helhetssituasjon. Dette skal blant annet inkludere retningslinjer for antall vurderinger per uke, oppfølging av elever ved reiser og representasjon og planer for læreres deltakelse på samlinger i skolens regi. Skolen skal ha faste møtepunkter mellom trenere og lærere for å sikre en helhetlig oppfølging av skole og idrett. Skolene skal kunne dokumentere hvordan en involverer lærerne i tilrettelegging av elevenes helhetssituasjon.

Skolene skal innenfor opplæringslovens rammeverk, sørge for at det legges til rette for nødvendig fleksibilitet i undervisningsprogrammene for optimal fordeling mellom idrettslig belastning og skolebelastning.

4. Trenere og utviklingsmiljø

4.1. Skolens trenere skal legge til rette for en treningshverdag med fokus på mestring og utvikling av de motoriske, fysiske, mentale, idrettsspesifikke, sosiale og verdimeslige egenskaper og spisskompetanse, som forbindes med utvikling mot toppidrett.

Trenerne skal følge opp elevene med grunnlag i Olympiatoppens tre kjerneområder: 1. daglig treningskvalitet. 2. relasjoner i prestasjonsteamene. 3. konkurransegjennomføring. Hver elev skal sikres en treningsmengde og treningskvalitet som er i samsvar med hensiktsmessig trening for morgendagens toppidrettsutøvere. I dette arbeidet skal trenerne spesielt legge vekt på å gradvis utvikle elevenes evne til selvstendig og systematisk arbeid i sin helhetlige utvikling. Dette innebærer blant annet opplæring i bruk av treningsdagbok, bidrag til å gi elevene øket ansvar for egen utvikling og konkurranseoppfølging. Toppidrettsgymnas med godkjenning iht. Friskoleloven skal tilby 10-timersfaget «Konkurranse- og toppidrett» på vg2 og vg3.

4.2. Trenere tilknyttet skolene skal ha høy kompetanse på fagområdet utvikling av unge idrettstalent.

Skolens trenere skal ha relevant idrettsfaglig utdanning, trenerutdanning og/eller toppidrettserfaring som utøver eller trener. Skolen skal legge til rette for at trenere kan delta på relevante etter- og videreutdanningstiltak. Trenerne er forpliktet til å delta på slike tiltak i regi av skolen selv, særforbund, Olympiatoppen eller universitet/høgskoler. Skolen skal også selv innhente nødvendig spisskompetanse for å oppdatere trenerne innen aktuelle idrettsfaglige emner.

4.3. Skolen har ansvar for at elevene får tett oppfølging fra trener(e).

Trenere skal ha tydelige ansvarsoppgaver og gis gode rammebetingelser til å praktisere trenergjerningen. Ved skoler der ansvaret for elevens idrettslige utvikling er delt med andre, skal skolene ha et formalisert samarbeid med trenere i elevens øvrige idrettsmiljø (f.eks. klubb, krets, landslag). I slike tilfeller skal roller og ansvar for oppfølging av elevens idrettslige utvikling framgå tydelig og dokumenteres i skriftlige avtaler.

Skolen skal ha egne kriterier for trenertetthet. Skolene skal ha et mål om +/- 10 utøvere per trener avhengig av idrettens egenart.

5. Treningssamlinger

5.1. Elevene kan få tilbud om spesielle treningssamlinger med høy treningsmengde og kvalitet.

Treningssamlinger skal være et middel i langsiktig idrettslig utvikling og ikke være et mål i seg selv. - Skolen kan selv arrangere samlinger eller gjøre dette i samarbeid med elevenes øvrige treningsmiljø. - Treningssamlinger skal uansett samordnes med elevenes øvrige idrettsmiljø og fremkomme i elevenes årsplan for å sikre at den idrettslige utvikling skjer innenfor en hensiktsmessig helhetlig totalbelastning. Samlinger i utlandet kan gjennomføres dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille krav til kvalitet i forhold til det utviklingsnivå elevene befinner seg på eller for å møte utfordringer som en ikke kan finne i Norge. Treningssamlingenes hyppighet, organisering og innhold må vurderes opp mot det en kan forvente at elevene møter senere etter avsluttet skolegang.

6. Anlegg og andre rammebetingelser for trening

6.1. Det skal være gode anlegg og treningsmuligheter, korte avstander og god transport.

Skolen må kunne dokumentere gode anleggs- og treningsmuligheter for de aktuelle spesialidrettsaktiviteter og sørge for at det finnes god transport mellom skole og treningsanlegg. Skolen skal også etterstrebe at det er kort avstand mellom elevboliger og skole.

7. Kunnskap om toppidrettens verdigrunnlag

7.1. Skolen skal praktisere toppidrettens verdigrunnlag.

Skolen skal ha en plan for formidling av kunnskap til elever, trenere og lærere om toppidrettens grunnleggende filosofi. En skal kunne vise til systematisk holdningsarbeid som underbygger den adferd som toppidrettssatsing krever og som tilfredsstiller norsk idretts grunnverdier.

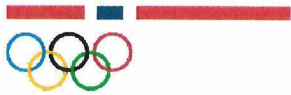
Skolen har spesielt ansvar for å gjennomføre spesielle tiltak som øker elevenes kunnskap om antidopingarbeidet, problematisk spiseadferd og vektregulering.

8. Støttefunksjoner

8.1. Skolen har helhetlig ansvar for elevenes utvikling

Skolen må dokumentere hvordan den følger opp elevene på sentrale områder utover trening og skole, som er av betydning for utviklingen på veien til toppidrett. Dette gjelder elevenes forhold til helse, hygiene, restitusjon, ernæring, og sosial tilpasning. Skolen skal kunne vise til

NORGE

Olympiatoppen

tiltak som kvalitetssikrer boforhold og andre trivselsfremmende faktorer for borteboende elever. Skolen skal vise balanse mellom tilrettelegging, hjelp og sørvis på den ene siden og utvikling av selvstendige mennesker med ansvar for egen utvikling på den andre siden.

9. Veiledning om "veien videre"

9.1. Skolen har ansvar for at elevene får karriereveiledning.

Skolen skal ha planer for gjennomføring av systematisk karriereveiledning for elever på alle trinn. Det skal legges spesiell vekt på å informere om muligheter for å kombinere videre utvikling mot toppidrett med annen karriere, førstegangstjeneste og annet.

10. Resultater

10.1. Resultatutvikling over tid

Skolen skal utarbeide system for hvordan en kan følge elevens idrettslige utvikling etter endt skolegang.

NIF/Olympiatoppen
Oslo, 17.juni 2019